

(3)

Arak, Meier

ספר

שאלות ותשובות

אמרץ ירושל

חלה א' ב'

אשר בעוזת השם חברתי אני הצעיר מאיר אריך
אבידק יאולוין, בהדרב מורה אהרון יהודא זללהה.
בעהמאות שווי מהרה על פשיות טהורות, מנחת קנאות על פס' טופה, מנחת פתים על ד'
חלקי שי

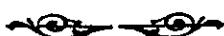

בஹזאות בית מפחים הסטרים של הריך מורה שטואל גנויל כהנא במנקאטש.

מנקאטש,

ברטום הטעובות היה של הרבנין הגנאים פודה שטואל גנויל כהנא כי
וועגן מורה עזר הכהן קרייד זי.

שנת תרעג לפס'.

עד באגען כי 20 נ לא נרדם במנקאטש

ספר

שו"ת

חזרן בחרם

או"ח וו"ד מהדורא קמא

אשר הגני ד' להשוו לשואלי דבר כיר ד' הטובה אל'

נחום ווילענפעלד

מהימ משמרת להבויות וקונטרס חום שביעית

אבריך דאמבראווא

בן לאאמיר נאון עולם רשכבהה, 'כוכב מיעקב' וצלהיה

וילואה להטפר

קונטרס דברתיכי בחזון

נוו יארק, שנת תש"י א לפ"ק

יצא לאור עיי

משה אהרון קעטפלעדר

316 E. 4th Street
New York, N. Y.

גור אריה

76 ואין⁴⁰ להקשota דאם כן יהיו יוצאי מצרים וקרבן (ט"ז א), ואפלו הבי אין להם דין בוגר מהותרים בקרובייהם, דהא קבלו עליהם את התורה (צמ"ת כ, ז) ולא⁴¹ נולדו בחוב, ויהיו מותרים בקרובייהם⁴², אין זה קשייא, דהם הוכרחו לקבל, דהא כפה עליהם הר כנigkeit שלקמן (ט"ז טמות יי, י), ולא אמרין בזה דהוי בפנוי עצמו⁴³ — הותר להם לישא ביחיד, כדי קתנן שנולד. ודודאי מי שנתקיר מעצמו, כגון גוי, כיון שלא היה צריך לגירר והוא מגיר עצמו — היו בריה אחרת למגורי, אבל ישראל שייצאו מצרים — כיון שהיו מוחוביים קיבל את התורה, והיו מוכרים להזה, אין זה קטן עשה הקב"ה עם קון שהתרלו אחרתו, הци נמי חסד את אחוותם⁴⁴,CDCתיב (מלטס פפ, ג) "אמרתי עולם חסד יבנה", ואמרין (מנתיין מ): "חסד עשה עשה הקב"ה עם בני יעקב" עם בני יעקב. שהתר ללהם שנולד⁴⁵. ותדע לך דאם לא כן יקשה לך דהא בוראי נתגינו⁴⁶ כדמות כפרשת משפטים (צמ"ת כ, ז), שהרי הוא צורכיים מילה וטבילה

שינויי נוסחות זולו" כ"ה נד"ר, ונד"ל "מנגי". "מנגי" כ"ה נד"ר, ונד"ל "מנגי".

בן מהפטוק [דברים, ב, ח] "כיוושה לעשונחתך את הר שעיר". ולכך ייחסו אביךון היו קיימים אצל האבות גם כן. (40) דע. כי דבריו הבאים של הגו"א הובאו בהקדמתו של השב שמעתהו אוט ט/, וכן בספר כל' חמדה להגר"מ. דין פלאcki אשר האoxic לברך הגר"א כאן, וכותב שם "ויען שיש בדבריו קדרו הרבה דברים חדשים, ולא ראיינו עוד ממי שיבאים ויבארם, לאות אמרתו להביא קדרו בסדר... כי יש בהם כמה עיקרים ויסודות הנוגעים לבכלות התורה והירושה". ובהמשך בחרורות נבאי מבררו. (41) ומצאנו שעריות נאסרו עליהם, וכפי שפירש רשי"ע על הפסוק "ובוכה למשפחוות" [במדבר יא, ז] "על עסקי משפחות, על עריות הנאנשות להם", וראה גו"א שם. (42) ובר ביאר הכליח חמודה דברים אלו של הגו"א: "ידלא שייך בישראל בקבלת התורה יגר שנתקיר קטן שנולד דמי", כיון דוראים אלו וכפה הקב"ה עליהם הר כנigkeit... איבר הראה הקב"ה דישראל אין חיון כי אם עפ"י התויה⁴⁷, והם — שורשים וחירות בתורה, א"כ לש' בזה יגר שנתקיר קטן שנולד דמי, דאררכבה — הרוי נחינת התורה לישראל מפני שהם שייכים לה וזהו שלם מפתה מהם בני אברהם יצחק ויוסף. ווזוקא בגר הבא להתגיר מאומה אחרת הרי הוא מפריד עצמו מאותם העולים... ומפרק עצמו בהש"ת — הרי הם בקטן שנולד, אמנים ישראל להיפוך, בדامتם הם נתיעדו מראש לקבלת התורה... שהוכנו להז מאופת היותם בני אברהם יצחק ויוסף... וא"כ אריך שיר בזה לומר ויהי כמו בכוונת רבינו זל". ובסוגנו אחר כתוב לבאר את דבר הגר"א הללו הפהר יצחק, שבתוות, מאמר כ, חיל: "דנהה בכל מקום דבעין רצון אין חכפיה מועליה, אלא מותך מה שאנו אומרים שהכפיה והולידה את גillyו של הרץן הפנימי, שעד שעת הכפיה היה סתום ואטום ומ קופל במעמקים. והוא הודיע והוא המידה גם בכפיה הרסינו, דמציד היותם של הששים רבו אבני אברהם יצחק ויוסף בזה שהכפיה לא היה אלה גilio רצון פנימי... ודעותו של המהרי"ל היא דרך כלל לא דיאר שנתקיר בקטן שנולד דמי לא נאמר אלא באופן שאין קבלת הגירות מחרפתת מאייה מאירוע שארע עבר, יעטם החלות של הגירות באה היא בתוקף הרגע שבו היא תלה, בזה שפיר אמרין וחידושה הווה כליה. אבל בגיןות הסמוכה על שלון העבר, הרי סמכות זו מפקיעתה מידיו חידוש הלידה". וראה ערד בהקדמת השב שמעתהו אותיות ט/, כי שרביה להחכיה ולבפסס את יסודו זה של המהרי"ל. (43) הרי שבמועד הר טני לא היה לישראל דין של "גר שנתקיר בקטן שנולד דמי". וראה במשמעות חכמה דברם ה, כ, שכתיב שהיה לישראל במעמד הר טני דין של "גר שנתקיר בקטן שנולד דמי", וזה שלא בדברי הגר"א באז]. (44) את השאלה כיצד שמען נשא אחוות האסורה מהتورה. (45) מה שנקט לשון רבים "חולדות יעקב שזרת להם לשא אחוותם" הוא לדעת רבינו יהודה הוסבר "אחיות תאותות נולדו עםם בשפט ושבט ונשואות" [נရשי לעיל ג', לה]. (46) כפי שביאר לעיל ג', יג, אותן בישקב ובינוי נחשבו בעם אחד, ולבר הורת לשמען ולוי לנקסם — על מעשה דינה — בכל אנשי שכם, עי"ש. (47) לאו דока אדרה'ר, אלא הבונה הוא שקין נשא את אחוותם [רש"י יוקרא ב, ז, עפ"י סנהדרין נח]. (48) והשווין הוא בשם שאצל אדרה'ר לא היה קין יכול לשאת אלא את

שאין
זהו;
כגון;
דתר³⁵;
ב דמן;
וורה³⁷;
קובלו;
אבל;

- ג. אtot
על בר
כיב כל
רעדיף
עצאות
בטיini.
בל את
מצוחה
לדור.
עריות
ולולא
ק מעדר
קדשה
[שם].
זבאות
אורות
יז. 13.
אהות
תנרכן;
האמ.
אהות
זוכבד.
בגוי"א
יז, 34.
זוק כון
הוואל
שייחו
יה את
זם לא
ליעזר
ז. ירוש
קורבה
ש הווא
לבב,
ולמדו

אלה זר ג' גענד

אינו כענד

האגט אפכאי

ט' ג' ג'

ט' ג' ג'

שנולד דמי", ושמפליא ביותר, שחו"ל לא מצאו לנכון לציין זאת, כפי הגראה מרוב פשיטותנו.

دلפי האמור, הרי זה מפורש בדברי רות שאמרה "עמך עמי", שתוכנן הגירות הוו בעיקורו עזיבת העם שמננו בא וכוניסתו לעם ישראל.

ומכיוון שהגירות פירושה כניסה לעם ישראל, לא רק קבלת חורתו (כי זה יתכן לעשות גם מבלי שכינס לעם ישראל, וכי לו דין של ג"ה), הרי פשוט ומובן שבזה מתנתקים כל הקשיים המשפחתיים שקשורים עם הזחות הלאומית הקודמת, שאם הגר הוא בן עם ישראל, אין יכול להיות ברובזון גם שיקף למשפחה שהיא חוליא אחות של העם שמננו בא.

טו. מילא גם מוכן, שאין אמורים "קטן שנולד" אלא רק بما שנוגע להתייחסות אבל לדברים אחרים, כגון נכסים, חייבים וכוכיות, וכן נשים באשר לעברות שעבר לפני כן, בכל אלה אין אנו רואים אותו בקטן שנולד, כי רק בנוגע להשתייכות הלאומית, שנובעת מקשרי המשפחה, הוא שנאמר דבר זה, אבל לא לשום עניין אחר זולתו.

בזה מוכן גם מה שישdale בקבלה התורה לא נאמר בס "קטן שנולד" גם לענייני משפחה. וכל קשיי המשפחה והתייחסות אחריו אבותיהם, בסדרי השבטים וקרבת המשפחה, כאשר היו, כן נשארו להבא.

שכן עם ישראל בקבלה התורה הרי לא נכנס לעם אחר, אלא המשיך וויתר, ובתוור עם ישראל הוא שקיבל את התורה. לא שיקף מילא כאן דין של "קטן שנולד", שכן לא קבלת מצוות במעטה הגירות שככל גור דעתם הוא שעושה אותו בקטן שנולד, כי אם מה שנכנס (ע"י קבלת התורה ומצוות) לתוך כל עם ישראל, הוא שעושה אותו שכזה. על כן ישראל שנשארו עם ישראל בקבלה התורה, ואדרבא, בתור שכאלה הם שנכפתה עליהם קבלת התורה, לא שיקף בהם מושג זה כלל. וזה ובבורו.

טו. וזהי כוונת מהר"ל שמחאלק בין ישראל שקיבלו התורה בכפיה אינם בגדר קטן שנולד, והדברים לכואיה נראו לנו בלתי מוכנים. אולם זה כפי שהסביר בספריו תפארת ישראל (פ' לב) ונחת ישראלי (פ' יא): "כי השית' בחר בישראל בעצם ולא בשבייל מעשייהם

נשאר אף אחד מעם ישראל שלא היה בקבלת התורה. בחד עם ישראל במעמד זה והפך לאחדים עם התורה. על כן בהצטרכו הנכרי עמי הנזכר לעם ישראל הוא נכלל בזה גופא למקבלי התורה במעמד הר שני, בשם שליד יהוי מצווה ועומד מכוח מעמד זה. מה שנצטרך מהגר קיבל מצוות, אין זה אלא בהתינוק גילוי מליטה שמכסים לתנאי שבו מותנית הצטרכותו לעם ישראל. על כן מספיק מה שמודיעים לו רק מקצת מן המצוות, מבלי שידע תוכנן של כל המצוות וקבלתו אותן במשפטו. כי בהיותו אחד מיישראל, הרי הוא חייב במצוות, ככל אחד אחר. ונראה שהוא מפורש בכתב ב מגילת רות, שם שמש אנו למדים כמה מפרשי סדר הגירות. וזה מה שאמרו: "עמך עמי ואליך אלקיך".

ישראל הוא אלוקיה! וזה יסוד הגירות ואידך פירושא, ציל גמור!

יג. נזבה יתנהר לנו עניין עמוס, שהוא לכארה מהוסר הבנה. נחלקו תנאי (ע"ז סד, ב) מהו "גר תושב". ודעת "אחרים" שלא מספיק לזה קבלת ז' מצוות, אלא שמקבל עליו כל המצוות כולה פרט לאכילת נבלות. והדבר מפליא, אדם שמקבל על עצמו כל התורה על מגבולה ואיסוריה, מה מעכבר בידו, שיקבל כבר על עצמו גם איסור אכילת נבלות? וכי כל כך טעונה לחיכו אכילת נבלות, וכי בשבייל כמה פרוטות שיירוח מה שיתנו לו נבילה בחינם יתעכ卜 מלהיות גר מושלים? אתמהה.

אכן להנ"ל נראה שכונת הדברים שאיש זה אמן מוכן לקבל כל התורה, אבל אינו מסכים להכנס לכל ישראל, להסתפק על עם ישראל. רוזה הוא להשאר בן הלאום שבתוכו נולד, ואני רוצה להיחס ליהודי לפיו לאומו. והסימן המובהק לזה ניתן בזה שאוכל נבלות. שכן "לכלב חשליכון אותו" ניתן כ"פס" לכלבים, כאמור חז"ל (מכילתא כב) על אשר ביציאת מצרים "לא יחרץ כלב לשונו". בא-קבלה איסור אכילת הנבילה יש ביטוי לא-יהודהו עם עם בני ישראל... (ניתנת איפוא אפשרות לאדם להיות צרפתיז בנדית משה, גרmani בנדית משה וכיו"ב. אבל בקהל עדת ישראל לא ימגה, כי ישראל ואורייתא חד המת).]

טז. בזה מושחת לנו בקנה התשובה, למה שנתקשו האחרונים מהו המקור להלכה "גר שנתגיר בקטן

שער ה: משפטים תורה

שהכניתו יישראאל לאָרֶץ, אם נאסרן אֹז, מאחר שמאז נצטו על השחיטה, שייתכן שכיוון שהותרו הותרו. ואם כי שם נשאר בכוּיא, ייל' דשאני בזה, כיון שנעשה בהם לפני כן מעשה הקידושין ולא פקעו כנאמר "שבו לכם לאַהֲלִיכָם", בהללו וראי גלי קרא שכיוון שהותרו הותרו. ומה שנאמר "העם בוכה למשפחותיו" — על עסקי משפחות, הכוונה בדורה, ככלפי אלה שטרם נישאו בשעת היתר. ודדו"ק.

יח. הנה כי כן, נתרבר לנו מושג הגירות ויסודות הלאומיות היישראלית שהם בקשר הבלתי נפרד בין קב"ה, אוריתא ויישראאל. ברוך שבחר בנו ונתן לנו את תורתו.

ל

חוות בנימין

הטובים". וכפיפות הר כגיגת באה להdagish אף היא שהקשר של ישראל לתורה הוא טבעי ומהותי, ואיןנו בגדיר הבחירה החפשית. והרי זהו, כפי שהוסבר בדברינו, הגורם שקבלת התורה לא הזכה הנתקות מהעבר, אלא אדרבא, היתה מחייבת ועומדת מתחזק — הקשר האומתי שנוצר בשרשורת אבות הראשונים — אברהם יצחק ויעקב. על כן לא נאמר על ישראל בקבלת התורה "כקטן שנולד" — "כאליו מאליהם!" ז. ומה שנתקשה ב"משך חכמה" למה לא נפרדו מנשותיהם אחר מ"ת, אלה מישראל שנשאו נשים שנאשו במ"ת בדין עריות, נראה שיחבאר, על דרך הדיון במס' חולין (יז, א) עלacci בשר נחירה